

Meer dan 400 vragen en opmerkingen bij pensioendebat

Dat het onderwerp 'pensioen' leeft bij de achterban is zichtbaar geworden in de meer dan 400 vragen die voorafgaande en tijdens het verkiezingsdebat over pensioenen zijn gesteld en de bijna evenveel opmerkingen die zijn gemaakt. Dat is in schril contrast met wat we helaas zien bij de politici, de media en een belangrijk deel van de Nederlanders.

Zo'n 500 leden van seniorenorganisaties hebben het digitale debat gevolgd, maar hoeveel prioriteit had het pensioendebat bij de politieke partijen? De PvdA had pensioendeskundige Gijs van Dijk afgevaardigd, de enige die op een verkiesbare plaats staat. De VVD liet hun deskundige (wel met aanvechtbare opvattingen) Roald vd Linde opdraven, maar die komt na 17 maart niet in de Kamer terug. De seniorenpartij 50Plus bracht nummer 4 op de lijst (Martin Nijkamp), die blijk gaf door kennis en ervaring te weten waar het om ging. D66, Christen Unie en CDA vonden de senioren in hun prioriteitsstelling kennelijk niet belangrijk genoeg en hadden mensen afgevaardigd, die niet betrappt konden worden op grote kennis van de materie, en/of zeer laag op de lijst staan. Groen Links was wel uitgenodigd, maar vond het onderwerp niet belangrijk genoeg om te komen.

Kortom, te constateren valt dat de geringe aandacht voor pensioenen in de partijprogramma's is weerspiegeld in de deelname aan ons verkiezingsdebat over het voor 9 miljoen mensen belangrijke onderwerp 'Pensioen'. Als je daarbij optelt dat de kennis bij de leden van de Tweede Kamer, op een enkele uitzondering na, bedroevend is (kennelijk is het onderwerp te complex en worden Kamerleden niet op deskundigheid gekozen), dan is het niet ten onrechte dat zeer vele vragenstellers hun zorgen hebben geuit over de pensioenwetgeving.

Over het stelsel

Veel deelnemers vroegen zich af of er eigenlijk wel een nieuw stelsel nodig zou zijn. In het debat bleek wel dat het grootste deel van de invloedrijke partijen het nieuwe stelsel omarmen en dat als uitgangspunt neemt voor het oplossen van nog resterende knelpunten. Als het goed zou werken, als het invaren goed verloopt en als de overbruggings (transitie) periode tot 2026 goed (en naar onze wensen) wordt ingevuld, dan worden er met het nieuwe stelsel wel wat problemen opgelost.

Omdat de pensioenprognose wordt gebaseerd op de premie (en dus meer persoonlijk ingekleurd) wordt, omdat collectiviteit en solidariteit gehandhaafd blijven, omdat we grotendeels (voor de gepensioneerden is dat nog de vraag) van de risicovrije rente af zijn, omdat we beter mee kunnen bewegen met de economische en financiële omstandigheden en omdat we voor een belangrijk deel af zijn van de gespannen en geframede discussie tussen jong en oud, lijkt het nieuwe pensioencontract wel voordelen te hebben. Maar de seniorenorganisaties hebben al aangekondigd, dat dan wel aan voorwaarden moet worden voldaan. Het invaren en de overbrugging dienen de gepensioneerden niet op nog grotere afstand te zetten, waardoor ze in 2026 op een zo laag niveau starten dat ze het in de jaren daarna (gepensioneerden leven gemiddeld nog tot 83 jaar) niet meer kunnen inhalen. En er is al achterstand! Dat kan niet evenwichtig worden genoemd en is het ook niet. Wat je ook

kunt zeggen over de voordelen van VUT, lagere premies in het verleden en (nog verder terug) en eindloonregelingen. Eigenlijk past het woord rechtvaardigheid beter in het plaatje.

Nog wel kregen de seniorenorganisaties het voor elkaar dat het merendeel van de politici het wel zagen zitten om een onafhankelijke commissie in het leven te roepen, met als taak nu eens goed te definiëren wat onder evenwichtigheid (naar generaties) moet worden verstaan. Daar kunnen we op terug vallen.

Over het invaren en de transitie (overbruggings) periode

Het overgrote deel van de vragen en opmerkingen van deelnemers had betrekking op de pijnpunten in de concept wetsvoorstellen die gaan over het probleem van het verdelen van de pensioenvermogens over de meer persoonlijk ingekleurde pensioenprognoses (het invaren) en de periode tot 2026, waarin door vast te houden aan de risicovrije rente en de langere termijn renteprognose (UFR) voor de grootste pensioenfondsen, ondanks de voornemens van het kabinet, (grote) kortingen dreigen met als gevolg dat de pensioenpremie te hoog blijft en de uitkeringen van gepensioneerden en de opbouw van actieve deelnemers achteruit lopen. Laat staan dat het indexatieperspectief achter de horizon verdwijnt.

Alleen Gijs van Dijk en Martin Nijkamp waren er duidelijk in dat kortingen niet kunnen en indexatie ook in de tussenliggende periode mogelijk moet zijn. De andere partijen verschuilden zich achter de oplossing van de minister (richtdekkingsgraad van 95%) zonder zich te realiseren dat dit voor 70% van de deelnemers en gepensioneerden (van onder meer de grootste pensioenfondsen) een volstrekt onvoldoende oplossing is.

Onrecht aan deelnemers?

Uit de deelnemersreacties blijkt ook dat velen het onbevredigend vonden dat hun vragen en opmerkingen niet aan de orde zijn gekomen. En zeker de persoonlijk getinte vragen en aangedragen oplossingen. Er was simpelweg niet genoeg tijd om die individuele vragen en opmerkingen aan de orde te laten komen. Meer dan 400 vragen kosten zo'n 800 minuten beantwoordingstijd en dat is ondoenlijk. Maar dat neemt niet weg, dat de reacties verloren zijn. Ze hebben wel degelijk een rol gespeeld in de ondersteuning van de panelleden bij het stellen van de vragen en ze zullen ook in de toekomst een rol spelen als we met elkaar verder in de slag blijven om de voornemens om te buigen in de door ons gewenste richting.

Alle vragen kunnen via [deze link](#) worden ingezien. Als u ze doorneemt zult u zien dat ze, op een uitzondering na, stuk voor stuk de moeite waard zijn. Ze steunen de besturen in ieder geval om ook de komende tijd alle energie en tijd te steken in de lobbyactiviteiten (en aanpalende acties) en ter verdere voorbereiding van een eventuele rechtsgang als we geen volwaardige (instemmende) rol krijgen in wat nog gaat komen en als de uiteindelijke resultaten onze instemming niet kunnen krijgen.

Heeft u het pensioendebat gemist of wilt u het nog eens terugkijken? Dan klikt u [hier](#).

De Koepelvoorzitters Jaap van der Spek en Joep Schouten